

De tilrejsende dansk-sindede

Lørdag d. 10. januar 1920 bragte Dybbølposten et interview med overretssagfører Peter Paulsen om transporten af afstemningsberettigede personer fra Danmark til deltagelse i afstemningen i zone 1 d. 10. februar 1920 og zone 2 d. 14. marts 1920.

Peter Paulsen var meget stolt over at kunne fortælle, at det til afstemningen d. 10. februar drejede sig om i alt 17.000 personer og til afstemningen d. 14. marts i alt 4.000 personer.

Til afstemningen d. 10. februar drejede det sig om 7.000 fra Sjælland og omliggende øer, 800 fra Fyn og 8.000 fra Jylland.

Peter Paulsen var formand for Foreningen Sønderjyderne, som blev stiftet på et møde i København d. 19. november 1918, altså straks efter, at våbenhvilen i 1. verdenskrig var trådt i kraft og Den nordslesvigske Vælgerforening havde udsendt Aabenraa-resolutionen d. 16.-17. november 1918.

I en artikel i Dybbølposten/Festudgaven i anledning af tiårsdagen for folkeafstemningen (1930) gav han i et tilbageblik en bredere beskrivelse af arbejdet med at samle og transportere stemmeberettigede fra Danmark.

Foreningen startede sit arbejde, før det var helt sikkert, at der kom en afstemning og før reglerne for stemmeberettigelse lå klar.

Man startede med at lave skemaer til tilmelding og lister over de tilmeldte. Disse lister sendtes senere til et udvalg, som mødtes på Folkehjem i Åbenrå, hvor listerne blev godkendt, efter reglerne var offentliggjort efter Versaillesfreden juni 1919.

Herefter sendte foreningen navnene/listerne til de enkelte kommuner, som så i sidste omgang sendte et vælger-ID til den stemmeberettigede. I reglerne var det fastsat, at man skulle stemme i den kommune, man var udrejst fra.

Og alle disse forsendelser skete med et velfungerende dansk og tysk postvæsen.

Til dette meget omfattende arbejde med vælgerregistrering, hvor både frivillige og deltidsansatte bidrog, kom så arbejdet med at udarbejde transportlister og træffe aftaler med danske og tyske jernbanemyndigheder og danske rederier, der kunne stille skibe til rådighed.

Hertil kom så også bespisningen undervejs, som man fik forskellige restauranter i København og Århus til at sponsorere.

Da der blandt de stemmeberettigede var folk med ikke så stor en økonomisk formåen, måtte foreningen også i nogle tilfælde skaffe dækning for tabt arbejdsfortjeneste for at få så mange som overhovedet muligt med.

Mange forskellige aldersgrupper var også repræsenteret, heriblandt ældre og svagelige, så man måtte også have lægehjælp med på rejsen. At det var nødvendigt, viser nogle dødsfald, som skete under rejsen. Men Peter Paulsen kunne fortælle, at disse først skete efter stemmeafgivningen.

Den sidste store opgave var så at sørge for indkvartering til de tilrejsende. Til dette arbejde - og sikkert også andet - fik foreningen hjælp fra lokale. I Sønderborg var der f.eks. dannet en indkvarteringskommission, som ved en annonce i Dybbølposten d. 23. januar 1920 kunne meddele, at indkvarteringslister nu blev fremlagt på Sønderborghus.

Så alt i alt et meget stort arbejde af frivillige for at skaffe så mange dansksindede med til afstemningen som muligt.

Andelen af dansksindede tilrejsende kom til at udgøre ca. 10% af danske stemmer i zone 1.

De tilrejsende blev så ikke afgørende for det danske flertal, men viser jo nok noget om et meget stort engagement.